RECHTERS VOOR RECHTERS

Nieuwsbrief 2014-02

17.07.2014

Zimbabwe en verder in deze nieuwsbrief:

Vrienden van Rechters voor Rechters,

'We zetten ons al schrap en hielden onze adem in, maar dat bleek tot onze verrassing helemaal niet nodig' aldus de twee leden van de **Zimbabwaanse delegatie van de International Commission of Jurists (ICJ)** toen mede-bestuurslid **Evert van der Molen** de deur naar de cellengang openzwaaide tijdens een rondleiding in 'zijn' gerechtsgebouw De Appelaar in Haarlem.

Van 4 tot en met 6 juni 2014 bezochten **Justice Moses Chinhengo** (ICJ-Commissioner) en **Lloyd Kuveya** (ICJ Senior Legal Advisor) Nederland voor een bliksembezoek waarvoor Rechters voor Rechters op verzoek van en samen met **Zimbabwe Watch** het programma in elkaar had gezet.

Justice Moses Chinhengo (inmiddels gepensioneerd) is een van Zimbabwes meest gerespecteerde rechters. Hij heeft vele spraakmakende controversiële zaken op zijn naam staan en maakte laatstelijk deel uit van de driekoppige commissie die de nieuwe - in 2013 na een referendum aangenomen - grondwet heeft geschreven. Tot maart 2012 had hij acht jaar als rechter gewerkt in de High Court of Botswana nadat hij begin 2004 ontslag had genomen als rechter in de High Court of Zimbabwe '**due to what he perceived as executive interference in the judiciary in Zimbabwe**' zoals dat geserreerd staat vermeld op de ICJ-site.

Justice Moses Chinhengo en ondergetekende voor het logo van het Special Tribunal for Lebanon in Leidschendam

Doel van deze trip was enerzijds het bezoeken van de verschillende internationale tribunalen die Nederland rijk is, anderzijds om een aantal reeds bestaande en potentiele Nederlandse samenwerkingspartners te ontmoeten. Zo werd de delegatie bijvoorbeeld ook ontvangen bij **HiiL Innovating Justice**, een kenniscentrum (onderzoek & advies) over rechtspraak-innovatie [www]. Directeur **Sam Muller** en medewerker **Morly Frishman** gaven een inspirerende presentatie over hoe Hiil werkt en hoe zij eventueel behulpzaam zouden kunnen zijn bij het aanbinden van de strijd tegen corruptie in de Zimbabwaanse rechterlijke macht.

De Zimbabwaanse delegatie bezocht in juni dus ook het gerechtsgebouw in Haarlem nu een groepje rechters van de rechtbank Noord Holland zich voor Rechters voor Rechters de komende tijd wil gaan focussen op Zimbabwe en Swaziland. Kuveya en Justice Chinhengo onderstreepten het belang van het creëren van professionele netwerk-mogelijkheden voor Zimbabwaanse rechters '**in order to assist in the development of shared judicial values in the region on core elements such as independence, impartiality, competency and accountability of the judiciary**'.

Dat klinkt mooi, maar in dat kader kwam ook de vraag op

wat Zimbabwaanse rechters nu eigenlijk concreet zouden kunnen leren bijvoorbeeld over het tegengaan van corruptie van Nederlandse rechters met over het algemeen gelukkig weinig hands-on experience met dit fenomeen. De onmiddellijke reactie was dat het organiseren van 'peer pressure' als een belangrijk hulpmiddel werd gezien ter verhoging van het zelfreinigend vermogen van de rechterlijke macht: weet je bekend en bekeken! Voor mij was dat in ieder geval een eye-opener om te horen wat de kracht van internationale uitwisselingen ook kan zijn.

In deze nieuwsbrief treft u daarom in het kader van andere internationale uitwisselingen wat leesvoer voor 'n lome middag in de tuin dan wel voor 'n zwoele zomeravond op het terras.

Onze blik is ditmaal voornamelijk naar het oosten gericht.
Bestuurslid **Jolien Schukking** schrijft over haar deelname aan een **ICJ-missie naar Rusland** rond het thema Selectie, Benoeming en Promotie van Rechters. **Werner Stemker Köster** – jawel de collega waar op onze bijeenkomst van 26 maart 2014 [www] oud-ambassadeur (thans directeur Europa) **Daphne Bergsma** zo enthousiast over sprak – schrijft over de ontwikkelingen in de rechterlijke macht in 'zijn' **Slowakije** [www]. Ten slotte schetst **Janneke Bockwinkel** (onze trial-watcher in **Bulgarije** [www]) de inbreng van Rechters voor Rechters bij het bezoek in juni van een groep Bulgaarse rechters aan Nederland in het kader van een twinningproject georganiseerd door de NVvR.

Ik sluit af. Justice Chinhengo vertelde ons in Haarlem enthousiast over het nieuwe mede door hem in 2013 geïnitieerde '**African judges and jurists forum**'. De verwachting is dat een echt Afrikaanse – in tegenstelling tot een 'Eurocentred' - organisatie meer draagvlak in de doelgroep heeft, dan wel kan creëren: '**We hope that the forum makes interventions on judicial independence more acceptable**.'

Zo beschrijft Justice Chinengo in dat kader een trial observation waarbij het groepje uit verschillende Afrikaanse landen afkomstige gezaghebbende rechters van 's ochtends vroeg tot het einde van de zittingsdag inclusief lunch en alle theepauzes de rechters in (Afrikaanse) solidariteit heeft 'begeleid' . Dit opdat de betrokken rechters weten dat er met ze wordt meegekeken en dat zij zich realiseren dat '**they have to do, what they have to do**', rechtspreken dus en niets anders. En geldt dat eigenlijk ook niet voor ons allen.

'n Mooie zomer toegewenst, met warme groet!

Tamara Trotman
Voorzitter

ICJ missie naar Russische Federatie

Van 26 tot 28 mei jl. vond een ICJ (**International Commission of Jurists**) missie naar Rusland plaats die in het teken stond van het thema **Selectie, Benoeming en Promotie van Rechters**. ICJ Commissioner Justice **Azhar Cachilia** (Zuid Afrika) leidde deze missie. Andere leden waren: **Jolien Schukking**, bestuurslid van Rechters voor Rechters en lid Comité van Advies van het NJCM (de Nederlandse ICJ-sectie), **Vidar Stromme** en **Mari Gjefsen** van de Noorse ICJ-sectie en **Róisín Pillay**, Director of the Europe Regional Programme van ICJ **en Temur Shakirov**, Legal Adviser van ICJ. Dit ICJ-project startte in 2010 met een onderzoek naar **'The State of the Judiciary in Russia'** [pdf].

Uit dit onderzoek kwam onder meer naar voren dat er in Rusland verhoudingsgewijs veel rechters waren die disciplinair werden ontslagen, volgens sommige bronnen op arbitraire gronden. Gelet hierop werd bij een daaropvolgende missie in 2012 specifiek aandacht besteed aan dit deelthema [pdf]. Een aantal aanbevelingen over aanpassing van de regelgeving die ICJ in dit rapport deed, bleek inmiddels nagevolgd te zijn! Naast ontslag bleek echter ook de wijze waarop rechters worden geselecteerd en benoemd een 'issue' te zijn. Dat is waarom tijdens deze missie werd ingezoomd op dit thema.

Tezamen met de inmiddels gepensioneerde Russische rechter van het Constitutioneel Hof, **Tamara Morshchakova** – ICJ Commissioner –die op wonderbaarlijke wijze contacten onderhoudt met alle geledingen van de Russische maatschappij, organiseerden we tijdens de missie een tweetal Round Tables (de eerste dag met rechters en academici

en de tweede dag met NGO's), alsook een gesprek met de naaste adviseur Rechterlijke Macht van Poetin en met de Nationale Ombudsman. Hierdoor werden wij in staat gesteld om 'het verhaal' vanuit verschillend perspectief te vernemen. Over een ding bleek geen verschil van mening: de rechterlijke macht in Rusland is over het algemeen zwak. In strafrechtelijke procedures volgt in 99 procent een veroordeling; de enkele vrijspraken betreffen onder meer overheidsfunctionarissen die van corruptie worden verdacht…. Onafhankelijke rechtspraak en daarmee 'fair trial' lijken in het strafrecht (nog) sporadisch. Verklaringen voor het gebrek aan onafhankelijke rechtspraak lopen uiteen: de adviseur van Poetin betreurt het dat de rechters geen tegenwicht durven te bieden; volgens hem wil de president juist een sterkere rechtspraak. De vertegenwoordigers van NGO's hadden een andere verklaring: volgens hen krijgt de onafhankelijke rechter in het Russische model geen kans: doet deze rechter een uitspraak die de executieve niet zint – en daardoor evenmin de president van het gerecht die rechtstreeks door Poetin is benoemd – dan kan in het beste geval promotie worden vergeten… Een bijkomend probleem is dat de wetgeving, die meestel per decreet wordt aangenomen en vervolgens voorgelegd aan een zwak parlement, veelal zeer vage definities en normen bevat. Normen die daarom uitgelegd moeten worden door de rechter, in het Russische geval een rechter die over het algemeen geneigd zal zijn – puur vanuit zelfbehoud – een uitleg te geven die in het nadeel is van de gewone man die een conflict heeft met de Russische overheid…..

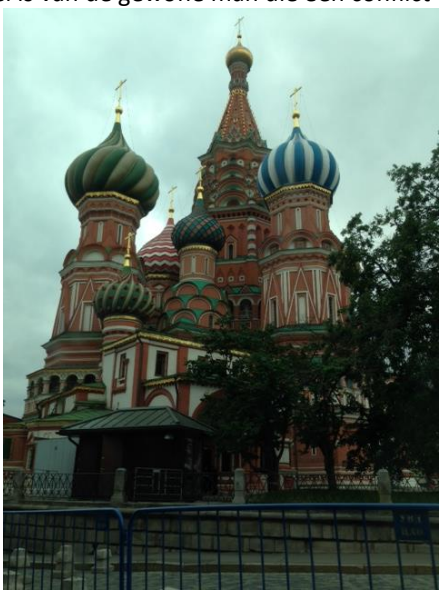

Een hoogtepunt van ons bezoek was een gesprek dat Azhar Cachilia en ik hadden met jonge academici van de **Socrates Club**, een wetenschappelijke vereniging bij het Institute for Law and Policy. Een groep van circa vijftien wetenschappers van verschillende disciplines wilden graag van ons weten hoe een rechter denkt. Wij vroegen hen aan het begin van deze ontmoeting waarom zij daarin geïnteresseerd waren, of dat was omdat zij wellicht rechter wilden worden. Geen van hen ambieerde dat; zij waren hiernaar benieuwd omdat ze wilden weten hoe ze het beste een rechter zouden kunnen beïnvloeden… Het was een interessante discussie, deze jonge mensen, de toekomst van Rusland, waren zeer goed op de hoogte van wat er wereldwijd speelt. Tot slot hebben Azhar en ik de hoop uitgesproken dat zij hun ambitie in heroverweging zouden willen nemen en wellicht toch de uitdaging zouden willen aangaan om rechter in Rusland te worden! In het najaar zal het ICJ-rapport over deze missie verschijnen.

Jolien Schukking

Slowakije

De laatste bijdrage aan de nieuwsbrief van RR over mijn activiteiten in Slowakije dateert van juli 2012 [www]. Het is sinds die tijd daar roerig gebleven. De Slowaakse regering bleek in 2012 net zo stabiel als de Nederlandse en net als wij mochten de Slowaken in september 2012 al na krap 18 maanden opnieuw naar de stembus. SMER behaalde de absolute meerderheid in het parlement en alle ogen waren gericht op de post van minister van justitie. Wie zou inkomend minister-president **Fico** daar benoemen en zou hij zijn belofte na komen om alle veranderingen die uitgaand minister van justitie Zitnanska had ingevoerd, weer terug te draaien? Het werd een totale verrassing: **Tomas Borec**, de jonge landelijk deken van de Orde van Advocaten werd de enige niet partijgebonden minister van justitie in het tweede kabinet Fico. En daarna werd het stil: Tomas Borec deed niets; dik een jaar lang greep hij niet in, maar hij draaide de verandering van zijn voorganger ook niet terug. Maar achter de schermen onderhandelde hij met de Christendemocraten over een wijziging van de grondwet. Het werd een merkwaardige deal: een grondwettelijk verbod op het homohuwelijk in ruil voor -onder andere - ingrijpende veranderingen in de positie van de rechtspraak.

Op 6 juni 2014 nam ik namens Rechters voor Rechters deel aan een conferentie in Bratislava, hoofdstad van Slowakije. De conferentie vond plaats onder de auspiciën van de Slowaakse vereniging voor buitenlandse politiek en de EU-vertegenwoordiging in Slowakije en werd georganiseerd door -onder meer- het Slowaakse ministerie van buitenlandse zaken en de lokale afdeling van de **Friedrich Ebert Stiftung (FES)**. De FES is een Duitse stichting die gelieerd is aan de Duitse vakvereniging en in veel voormalige Oostbloklanden een vestiging heeft voor de ondersteuning van lokale vakbonden.

Thema van de conferentie, die gehouden werd op het ministerie van buitenlandse zaken, was tweeërlei: het bespreken van de uitkomst van de Europese verkiezingen en de gevolgen daarvan voor Slowakije en –ook in het licht van de verkiezingsuitslag- een discussie over de op 2 juni 2014 uitgekomen rapportage van de Europese Commissie met betrekking tot de voortgang van de nationale hervormingsprogramma's van de lidstaten. In februari 2014 had de

Europese Commissie al verslag gedaan van de stand van zaken met betrekking tot de corruptiebestrijding in de lidstaten en omdat in die rapportage de nodige kritische noten werden gekraakt over de (gepercipieerde) corruptie binnen de Slowaakse rechterlijke macht was te voorzien (en dat bleek ook te gebeuren) dat ook het rapportage van 2 juni wel de nodige aanbevelingen zou bevatten die op de rechterlijke macht betrekking zouden hebben. Reden dus om in ieder geval een deel van de conferentie te wijden aan de rechterlijke macht.

De rechterlijke macht in Slowakije ligt onder vuur , is intern ernstig verdeeld en hopeloos gepolitiseerd . De organisatoren van de conferentie hadden daarom op voorhand al besloten geen Slowaakse spreker uit nodigen, maar iemand van buiten. Dat ze daarvoor bij mij uitkwamen is op zich zelf niet verbazingwekkend, wel dat ik ook werd uitgenodigd. Mijn betrokkenheid met de Slowaakse collega's dateert al vanaf 1993 toen de NVvR een samenwerkingsovereenkomst met haar Slowaakse zustervereniging sloot. De FES heeft in de jaren '90 die samenwerking tussen de **NVvR** en de **Slowaakse rechtersvereniging (ZSS)** ondersteund. Nadat de samenwerking tot de eeuwwisseling werd afgebouwd, ben ik persoonlijk altijd bij Slowakije betrokken gebleven.

Die betrokkenheid heeft er onder meer toe geleid dat in 2010 aan **Łukasz Bojarski** (lid van de Poolse raad voor de rechtspraak) en mij door de **Open Society Foundation** de opdracht werd gegeven een rapport te schrijven over de huidige toestand van de Slowaakse rechterlijke macht. Ons rapport schetste niet bepaald een positief beeld van de Slowaakse rechterlijke macht, zeker niet waar het **Štefan Harabin** betrof.

Harabin is de huidige president van de Slowaakse Hoge Raad (en q.q. voorzitter van de Slowaakse Raad voor de rechtspraak) en de meest omstreden persoon binnen de Slowaakse rechterlijke macht. Dat Harabin corrupt is in de zin dat hij omkoopbaar is, is één van de weinige aantijgingen tegen hem die Luksasz Bojarski en ik niet hebben kunnen onderbouwen, maar we hebben wel kunnen aantonen dat hij op zijn minst de schijn tegen heeft waar het gaat om belangenverstrengeling en zelfverrijking en verder dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan machtsmisbruik, met name het initiëren van arbitraire disciplinaire procedures tegen rechters, die het gewaagd hebben hem te weerstaan.
Dat rapport is niet bij iedereen in goede aarde gevallen, want Harabin mag dan omstreden zijn, hij is ook een heel behendig politicus die zowel onder de rechters, als in de politiek een stevige machtsbasis heeft. Harabin heeft van 2006 tot en met 2009 in de coalitieregering SMER-HZDS op voordracht van de HZDS de functie van minister van justitie bekleed en in die periode de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden van de rechters aanzienlijk verbeterd. Relatief gezien behoren de Slowaakse collega's nu tot de bestbetaalde rechters binnen de EU en dat heeft hem veel steun vanuit de rechterlijke macht opgeleverd.

Dat uitgerekend één van de auteurs van dat kritische rapport uit 2011 nu mede op uitnodiging van het ministerie van buitenlandse zaken werd gevraagd in het hol van de leeuw te spreken over de corruptie binnen de Slowaakse rechterlijke macht was op zichzelf al opmerkelijk, maar die week waren er meer tekenen van verandering. Op 4 en 6 juni 2014 heeft het Slowaakse parlement twee wijzigingen in de grondwet aanvaard: de eerste betrof het doorsnijden van de grondwettelijke band tussen de functies van president van de Hoge Raad en voorzitter van de Raad voor de rechtspraak. De grondwet schreef voor dat de president van de Hoge Raad werd gekozen door de Raad voor de rechtspraak en dan q.q. tevens de voorzitter van die Raad werd. Omdat deze dubbelfunctie tot een concentratie van (personeels)bevoegdheden in één hand leidde (en waar Harabin aantoonbaar misbruik van heeft gemaakt), was het doorsnijden van die band ook één van de belangrijkste aanbevelingen in ons rapport.

De tweede wijziging betrof het opheffen van de strafrechtelijke immuniteit van rechters. Slowaakse rechters waren volledig immuun voor strafrechtelijke vervolging, behalve als het ambtsmisdrijven betrof en dan pas nadat het Constitutionele Hof de immuniteit had opgeheven, wat in de praktijk nimmer voorkwam. Hetzelfde geldt overigens ook voor de leden van het parlement, maar hun strafrechtelijke immuniteit blijft nog wel intact.

Slowakije heeft een speciaal gerecht met dito parket voor de vervolging en berechting van zware georganiseerde criminaliteit en corruptie onder rechters, volksvertegenwoordigers en de leden van de regering. Het is onder Slowaakse rechters een publiek geheim dat door de rechters en officieren van justitie verbonden aan die speciale rechtbank de strafrechtelijke immuniteit van rechters (en parlementariërs) als een blok aan het been werd ervaren en dat vanuit die hoek opheffing van de strafrechtelijke immuniteit werd toegejuicht. De verwachting is dan ook dat op korte termijn wel de eerste strafzaken tegen van corruptie verdachte rechters een aanvang zullen gaan maken. De grote vraag is natuurlijk in hoeverre die zaken politiek gemotiveerd zullen zijn, want de benoeming vorig jaar (na eindeloos

getouwtrek) van de nationale procureur-generaal, die weliswaar onafhankelijk is, maar wel weer een partijgenoot van de zittende regering, stemt wat dat betreft niet tot veel optimisme.

Vooruitlopend op die grondwetwijziging had Harabin op 19 mei 2014 een vergadering van de Raad voor de rechtspraak bijeen geroepen om nog snel een nieuwe president van de Hoge Raad te kiezen vóór de grondwetwijziging in stemming kon worden gebracht. Hij had daarvoor ook een andere goede reden: de corruptie binnen de rechterlijke macht was in de periode februari-april 2014 één van de hoofdthema's van de presidentsverkiezingen en duidelijk was al wel dat geen van de presidentskandidaten veel met Harabin op had. Presidentskandidaat en oude 'vriend' Fico (huidig minister-president, maar ook minister-president in het kabinet waar Harabin minister van justitie was) ontraadde Harabin publiekelijk een tweede ambtstermijn als president van de Hoge Raad na te streven en de uiteindelijk gekozen kandidaat, huidig president Kiska, heeft al laten weten onder geen beding de benoeming van Harabin als president van de Hoge Raad te zullen bekrachtigen.

De stemming op 19 mei 2014 eindigde voor Harabin vooralsnog in een debacle: zowel in de eerste, als de tweede stemronde wist hij geen meerderheid te halen. In september 2014 staat de derde stemronde gepland, maar hoe dan ook: het is duidelijk dat Harabin in ieder geval onder de politici veel steun heeft verloren en dat ook zijn machtsbasis onder de leden van de rechtspraak aan het afbrokkelen is.

Het blijven interessante tijden in Slowakije.

Werner Stemker Köster

Werkbezoek Bulgaarse rechters

Onlangs hebben de Bulgaarse rechtersvereniging, **Bulgarian Judges Association (BJA)**, en de **Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR)** een twee jaar durend twinningproject opgestart, met financiering van ons **Ministerie van Buitenlandse Zaken**. Het idee voor het project, dat als doel heeft bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van onafhankelijke rechtspraak in Bulgarije, ontstond naar aanleiding van een trial observation in mei 2013 [www] toen ik namens Rechters voor Rechters de disciplinaire procedure tegen collega rechter **Miroslava Todorova** bijwoonde.

Van dinsdag 10 tot en met vrijdag 13 juni jl. heeft een delegatie van de BJA, in het kader van dit twinningproject, een werkbezoek gebracht aan de NVvR. Rechters voor Rechters (RR) was bij dit bezoek betrokken.

De Bulgaarse delegatie bestond uit negen rechters, werkzaam in gerechten in Sofia, Smolyan, Rousse en Blagoevgrad. Onder hen waren rechters uit de eerste- en tweede lijn en twee leden van de Supreme Administrative Court, sommigen van hen tevens bestuurslid van de BJA. Een van de delegatieleden was Miroslava Todorova.

(vlnr: Tamara Trotman, die de workshop inleidde met een pakkende powerpoint-presentatie over de werkzaamheden van Rechters voor Rechters, Petra Gyöngi en Elaine Mak)

Centraal thema tijdens het werkbezoek was de plek van een rechtersvereniging in het speelveld van de trias politica. Hoe kan zij bijdragen aan het bewaren van evenwicht tussen de drie machten en het bewaken van het rechterlijk domein en de rechterlijke onafhankelijkheid? Op de agenda stonden, op verzoek van de Bulgaren, onder meer de volgende onderwerpen: de rol en taak van de (Nederlandse) **Raad voor de Rechtspraak** ten opzichte van de gerechten, de individuele rechter en de Minister van Veiligheid & Justitie; de financieringssystematiek van onze rechtspraak; de wijze van zaakstoedeling en werklastmeting; kwaliteit van de rechtersopleiding; carrièreverloop van rechters en disciplinaire maatregelen en procedures. De delegatie is toegesproken door diverse sprekers, waaronder **Joop Pot**, vertrekkend lid van de Raad voor de Rechtspraak, en **Mieke Fikkers** een van de opstellers van het Leeuwarder Manifest.

Het werkbezoek vond plaats in het gebouw van de NVvR aan de Lange Voorhout in Den Haag. Bij de lezingen was steeds ook een aantal Nederlandse rechters aanwezig, waaronder leden van de **Commissie Internationaal van de NVvR** (voorgezeten door Haagse raadsheer **Angela Kaptein**).

Op initiatief van Rechters voor Rechters hebben **Elaine Mak** (bijzonder hoogleraar Empirische studie van het publiekrecht, i.h.b. van rechtsstatelijke instituties aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam) en **Petra Gyöngy** (PhD-onderzoeker aan die universiteit inzake 'Implementation of European standards for judicial organization in the context of ongoing judicial reforms in Hungary and Romania' en zelf van Hongaars/Roemeense origine) voor de Bulgaarse delegatie een workshop verzorgd onder de titel "**Indepence and Autonomy**". Zij hielden eerst een korte presentatie over de begrippen onafhankelijkheid en autonomie en de betekenis die hieraan wordt gegeven in verschillende Europese rechtssystemen (Nederland, België, Hongarije, Roemenië). Zo maakte Mak onderscheid tussen het begrip onafhankelijkheid in constitutionele, rechtspositionele, functionele en feitelijke zin en legde zij uit hoe deze dimensies in de organisatie van de rechterlijke macht een plek krijgen. Zij stond verder stil bij de invloed op de rechtspraak van new public management en de media, die om efficiëntie c.q. transparantie vragen, en schetste het spanningsveld als daarbij de onafhankelijkheid van de rechtspraak in het gedrang komt.

Gyöngy (foto links) en Mak (foto rechts) zijn ingegaan op de functie van rechterscodes, zowel die van nationale als van Europese en internationale herkomst. Vervolgens is met de deelnemende rechters gediscussieerd, binnen het geschetste theoretisch kader en aan de hand van dilemma's, rond de thema's omgang met druk van media & politiek en omgang met organisatorische maatregelen en richtlijnen. Todorova beschreef in dit verband o.m. de activiteiten van de BJA in de afgelopen jaren om te zorgen dat de burgers van juiste informatie werden voorzien in de vele gevallen dat vanuit de politiek onjuiste berichtgeving over rechterlijke beslissingen werd verspreid en rechters in een kwaad daglicht werden gezet. De discussie naar aanleiding van de dilemma's was nog volop gaande, toen de klok voor de borrel sloeg. Op een zonnig terras in de Haagse binnenstad werden de gesprekken voortgezet.

Het werkbezoek in zijn geheel, waaronder ook de workshop van Mak & Gyöngy, is door de Bulgaren positief ontvangen. Het bleek ergens toch wel een geruststelling voor de Bulgaren dat ook in Nederland de rechtspraak zich niet in rustig vaarwater bevindt, al is wel duidelijk dat het Bulgaarse water zich in vele opzichten moeilijk met het onze laat vergelijken. Wij houden u op de hoogte van het vervolg van het twinningproject.

Inmiddels heeft het drieledige panel van de **Supreme Administrative Court (SAC)** op 1 juli jl. beslist op het beroep van Todorova tegen het demotiebesluit van de **Supreme Judicial Council** van 27 maart 2014 (welke besluit in de plaats kwam van het ontslagbesluit dat het appelcollege van de SAC vorig jaar had vernietigd). De SAC heeft de maatregel van demotie – van het hof naar de rechtbank te Sofia – opgelegd voor de duur van één jaar. Todorova heeft opnieuw appel ingesteld. Wij volgen de procedure op de voet en zullen u informeren wanneer er nieuwe ontwikkelingen zijn.

Janneke Bockwinkel

Rechters in opleiding

Op 26 maart 2014 mocht Rechters voor Rechters voor de eerste lichting RIO's nieuwe stijl invulling geven aan een dagdeel in het kader van de driemaandse-voorfase van hun opleiding.

In het kader van het leer/werkthema '**Magistratelijkheid, professionalisering en beleid**' is met de aanstormende rechters gesproken over de betekenis van professionele codes voor de invulling van je taak als rechter. Als uitgangspunt is daarvoor ons boekje **"Matters of Principle" [www]** genomen.

Bijzonder was dat de RIO's die dag kennis konden maken met twee op uitnodiging van Rechters voor Rechters naar Nederland gereisde Oekraïense (ontslagen) rechters **Oleksandr Volkov** en zijn collega **Oleg Bachun**. [www]

Zij werden geïnterviewd door bestuurslid **Ybo Buruma** en hebben via de uitstekende tolk **Marina Snoek** hun verhaal en ervaringen gedeeld met deze groep rechters in opleiding. Datgene waar de rechterscodes voor staan, is op deze manier daadwerkelijk tot leven gekomen. De **SSR** heeft opnamen gemaakt van deze gesprekken zodat de beelden (met ondertiteling!) ook voor de opvolgende lichtingen zouden kunnen worden gebruikt.

En dat is ook gebeurd op 2 juli 2014 toen de tweede lichting RIO's het door ons ingevulde onderdeel '**Rechters en Rechters**' volgden onder leiding van **Tamara Trotman**.

Dit keer geen Oekraïense rechters als gast sprekers, maar **Bart van Lierop** (president van de Consultative Council of European Judges/ Conseil consultatif de juges européens (CCJE)) [www] en in het dagelijks leven senior raadsheer bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven) en **Michiel van Emmerik** (Universitair hoofddocent Staats- en Bestuursrecht bij de **Universiteit Leiden** en rechter-plaatsvervanger bij de **Rechtbank Amsterdam**).

De nieuwe rechters maakten zo kennis met het werk van Rechters voor Rechters voor dappere rechters elders in de wereld en ook met de scope van de activiteiten die de CCJE ontplooit (van het opstellen van de Magna Carta tot het schrijven van waardevolle Opinions en Situation Reports). Een terugkerend onderdeel is dat de RIO's eerst in groepjes en later plenair bespreken wat hun favoriete 'principle' is en waarom. Met Van Emmerik bespraken de RIO's - mede aan de hand van stellingen - de resultaten van het onderzoek dat hij samen met zijn collega's **Jan-Peter Loof** en **Ymre Schuurmans** in opdracht van de Raad voor de rechtspraak verrichtte naar Systeemwaarborgen voor de kernwaarden van de rechtspraak [pdf]. Dat leidde tot een geanimeerde discussie over de registratie van nevenfuncties, professionaliteit en (schijn) transparantie.

Het is overigens wellicht aardig om hier ook te melden dat het onlangs in **Ars Aequi** verschenen artikel '**Over solidariteit en de persoonlijke moed van daadwerkelijk onafhankelijke en onpartijdige rechters**' [www] over het werk van Rechters voor Rechters door Van Emmerik in het onderwijs zal worden gebruikt aan zijn Leidse studenten.

Op 18 december 2014 zijn de derde en vierde lichting RIO's aan de beurt. Ook die groep zullen wij weer een mooi programma proberen aan te bieden.

Doneer nu!

Uw financiële ondersteuning is voor Rechters voor Rechters (RR) onmisbaar. Die maakt het voor ons mogelijk om op te komen voor rechters die (dreigen te) worden ontslagen, bedreigd of vervolgd in verband met de uitoefening van hun beroep. De stichting is voor haar inkomsten **volledig afhankelijk van giften**.

Financiële bijdragen zijn van harte welkom op rekening IBAN/SEPA NL12INGB0008071562 ten name van Stichting Rechters voor Rechters te Den Haag. (BIC/Swift code INGBNL2A, ING Bank, The Netherlands).

Het mogelijk ook een **inzamelingsactie** te organiseren voor de Stichting. Als u een inzamelingsactie wilt organiseren, dan kunt u daarover contact opnemen met [info@rechtersvoorrechters.nl].

RR is een **ANBI**, een algemeen nut beogende instelling. Dat betekent dat een gift aan RR, als het door de fiscus gestelde drempelbedrag (1% van het drempelinkomen) wordt overschreden, aftrekbaar is voor de inkomstenbelasting. Over een schenking aan RR is ook geen erfbelasting of schenkingsbelasting verschuldigd. Gedetailleerde informatie is verkrijgbaar bij het bestuur, dan wel bij de fiscus.

Matters of Principle

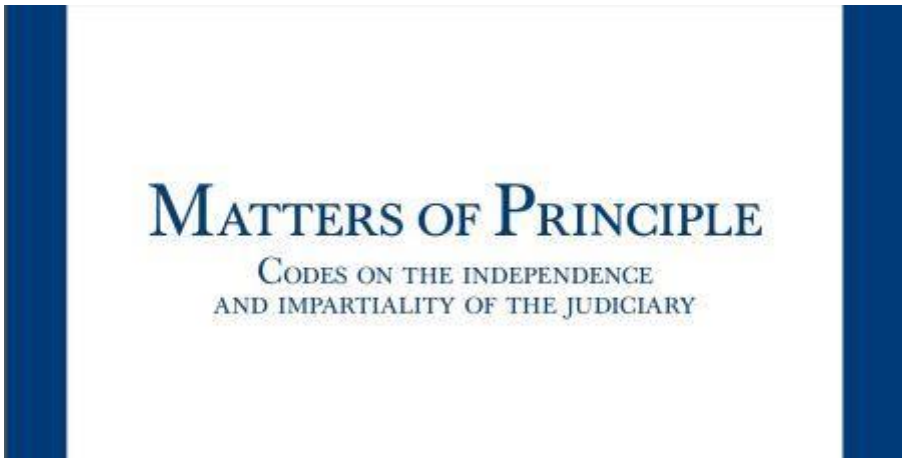

Op initiatief van de Stichting Rechters voor Rechters is op 25 juni 2012 het boekje **Matters of Principle, Codes on the independence and impartiality of the judiciary** uitgebracht met daarin de belangrijkste internationale, Europese en Nederlandse rechterscodes. De kernwaarden die in alle codes worden genoemd zijn: onafhankelijkheid, autonomie, onpartijdigheid, integriteit, deskundigheid en professionaliteit.

Een digitale versie is online beschikbaar op [rechtersvoorrechters.nl/matters-of-principle/].

Aan-/afmelden nieuwsflits/-brief

Deze **nieuwsflits** is verzonden aan personen die kenbaar hebben gemaakt of van wie verwacht werd dat zij daarin geïnteresseerd zouden zijn. Indien u geen prijs stelt op het ontvangen van volgende nieuwsflits/-brieven van Rechters voor Rechters, kunt u dit kenbaar maken via [info@rechtersvoorrechters.nl].

Mocht u deze nieuwsflits niet rechtstreeks van Rechters voor Rechters hebben ontvangen en zou u dat in de toekomst wel graag willen, dan kunt u zich voor nieuwsflitsen aanmelden via voornoemd emailadres.

Ook wijzingen van uw emailadres of als u nieuwsflitsen/-brieven liever op een ander emailadres ontvangt, kunt u op die wijze doorgeven.

Volg Rechters voor Rechters ook via **twitter** [@J4J_RR]